

Véget ért az országos nemzetiségi úttörőfesztivál Békéscsabán

Ez a hatodik országos nemzetiségi úttörőfesztivál a rendezőknek sokáig bizonyára arról lesz emlékezetes, hogy az utolsó percre aggódnok kellett, fogadóképes lesz-e a békéscsabai Kulich Gyula Ifjúsági és Úttörőház nagyterme? A felújítás végül is — úgy, ahogy — befejeződött, s így április 2-án

Fekete Jánosné megnyitó beszédét tartja.

délután szokásos helyen nyílt meg az országos seregszemle.

„A fesztivál fontos fóruma, műhelye a nemzetiségi kultúra megnyilvánulásának. Annak a törekvésnek egyik kifejezője, hogy az ifjú nemzedék számára élő, alkotó módon biztosítsuk a nemzetiségek kulturális kincsének ápolását, kifejezve egyben a generációk közötti folytonosságot is”. Mindezt Fekete Jánosné, a városi tanács elnökhelyettese fogalmazta meg ünnepi beszédében. A program valóban e nemes célkitűzés jegyében zajlott három napon át.

Az első délutánon a német és a román nemzetiség ifjú képviselői mutatkoztak be, a második pedig a délszláv és a szlovák nemzetiségi csoportok léptek színpadra. Műsoruknak szép számmal akadt nézője, hiszen a fesztivál éppen fel nem lépő részvevőin kívül, a városi folklorkedvelő lakossága is figyelemmel kísérte a délutáni bemutatókat.

Ha éppen szünet volt, akkor is akadt látnivaló, mert mint Fekete Jánosné mondta megnyitójában a részvevő pártásoknak: „Szép hagyomány a fesztiválnak, hogy minden alkalommal egy-egy nemzetiség tárgyi kultúrájába is bepillantást kaptok...”. S valóban, a tati német nemzetiségi múzeum gazdag anyagot mutatott be.

„Vannak városok, községek, ahonnan vissza-visszatérnek a csoportok, új tagokkal gyarapodva, megújulva, továbbfejlesztve művészeti tevékenységüket és örízve a városunkhoz, a fesztiválhoz kötődésüket” — idézhetnénk ismét a megnyitó szavakat, mikor a fesztivál egyéb, kulturális programjaira emlékezünk. Sokan már ismerősként üdvözölték egymást megérkezésükkor. Aztán az ismerkedési esten, a közös programokon új barátságok szövődtek, s a tavasz jegyében megrendezett játszóházra — szerdán délelőtt — már igazi összeszokott kis társaságnak tűnt a fesztiválra érkezett több mint 300 gyerek.

A legnépszerűbb elfoglaltság a labdarúgás volt. Nemzetről, szappanos víz segítségével készültek a labdák, némi ügyesség és nagy-nagy kitarítás eredményeként. S hogy oda is jutott a szappanos vízből, ahová nem kellett volna? Hogy „fülig” habosak voltak a kis alkotók? Ki figyelte oda?

De készült ott papírból nyuszi és kiscsibe, társaságnak ott voltak a raffiaállatok... Aki inkább a tojásfestés mellett döntött, arra is lehetőség nyílt, s hogy legyen mibe rakni, filctársasnyát készítettek hozzá...

Amíg a gyerekek a játszóházban foglalatostkodtak, a csoportok vezetői is útraválat napok bemutatónál zsűri is figyelemmel kísérte. A délszláv szövetség részéről Boros Józsefné, a német szövetségtől Klinger Lőrinc, a szlovák szövetségtől Sztán Péter, az úttörőkörök képviselőit pedig F. Tóth Mária, a Népművelési Intézet munkatársa volt, a különösen kiemelkedő produkciókról is szólt: — A német nemzetiségek közül a vépmédi táncosok játékos előadásmódját és stílusos népviseletét emelném ki. A szlovák nemzetiség képviselőit jötték el a püspökháti, akik gondos színpadi megjelené-

Vépmédi táncoslányok

Keszler Mária — immár hagyományosan — a zsűri elnökeként láttuk ismét viszont. A csoportvezetők és a zsűritagok e délelőtti rendeztek tanácskozást.

Aztán véget ért ez is, és lassan elérkezett az utolsó, nagy ünnepi esemény, a gála ideje. A kezdés előtt néhány percünk arra, hogy elbeszélgeszünk Keszler Máriaival az eddigi fesztivál tapasztalatairól.

— A korábbi évekhez képest nagy fejlődést figyelhetünk meg, amely a művészi színvonalban, s a viselkedés újraélesztésében egyaránt tapasztalható — mondta —. Előtérbe került a gyermekek számára oly fontos játék. Az éneklésről is csak jót mondhatok. Örömlőnkre, különböző művészeti ágakkal — bábozás, mese — gazdagodott a fesztivál, amelyek az anyanyelvi kultúra ápolásának fontos területei.

A zsűri elnöke, aki nyugdíjba vonulása előtt a Népművelési Intézet munkatársa volt, a különösen kiemelkedő produkciókról is szólt: — A német nemzetiségek közül a vépmédi táncosok játékos előadásmódját és stílusos népviseletét emelném ki. A szlovák nemzetiség képviselőit jötték el a püspökháti, akik gondos színpadi megjelené-

sükért érdemelnek dicséretet. A bratislavai együttes fellépéséről, bravúros technikai tudásáról is csak a lelkesedés hangján szólhatok. A román nemzetiség hagyományait a méhkerékiek mutatták be a legszebben, végül a délszlávok közül, hadd emeljem ki a felső-szentmártoni kórus és zenekar teljesítményét...

Aztán félhomály lett a zsűfolyásig telt nagyteremben, s színpadra lépett a vendéglátó város Rábai Úttörő Együttese... A külföldi csoportok közül először egy NDK-ból érkezett zenekar mutatkozott be, hangulatos gyermekdalokkal. Szívesen hallgattuk a köröspátiak énekét, majd az ezt követő kedves bábjelenetet.

Megyenként a méhkeréki táncosok képviselték a gála első részében.

A gála szünetében elbeszélgettünk volna néhány fesztiválra érkezett gyerekekkel, ám feszelen viselkedésük, lelkes készülődésük a fellépésre egyaránt bizonyította: itthon érezték magukat Békéscsabán. Minek hát ide a szó? Inkább visszaülünk a helyünkre, s várjuk a hangulatos, jól megszerkesztett előadás második részét...

Nagy Ágnes

KÉPERNYŐ

Buják, Hajós, Óriszentpéter... Majd egy hét után sem felejttem a Nógrád, Bács-Kiskun és Vas megyei falukat. Akkor nyomban pedig, mikor a múlt szerdán, éjjel 11-kor véget ért az ünnepi adás, csak egyetlen szó jutott az eszembe: üdeség. És olyan is volt a műsor, akár a tavasz maga, vagy egy finom, csupa friss hozzávalókból készített kiadós étel. De egy jó lakodalomnak is mondhatnám, ezt az április 4-i JÓ napot — JÓ estét, Magyarország! című műsort, mely ebéd utántól kivilágos kivirradatig, azaz tévés időt nézve, záróráig tartott. Ünnepre készült, de nem előre, s így az élő adás minden esetlegességét — varázsát és buktatóit — bekalkulálva. A varázsa dominált, s ennél nagyobb dicséret nem kell. Bár alig lehet elképzelni, hogy az érintetteken kívül mások is mintegy 10 órát a készülék mellett töltöttek, a „részdősök” is teljes élményt kaptak. Külön jól jött ki, hogy a nap sportműsorát — a török—magyar meccset — is bele lehetett olvasztani, a nagy arányú győzelem már csak ráadás volt, igaz, nem akármilyen. Jó ötlet: a fórum. Az országos diskurzus a három helyszínről, amelyen felelős vezetők vettek részt az egészségügy, a belkereskedelem, a közlekedés és a mezőgazdaság részéről. És a bemutatkozás, meg az esti kedves-játékos műsor, melyben a fellépő művészek maguk is élvezték a produkcióit, annak ellenére is, hogy már ők is elszoktak — hiszen oly ritka — az élő adástól. Pedig a siker titka, az egészre vonatkoztatva is pont ez volt. Az elszokott, az egyszerű pillanat, maga az élet természetessége. Hogy ebben mennyi előzetes munka, jó szervezés, nagy adag helyszíni odafigyelés, s állandó összehangolás volt, azt igazán a műsor gazdái tudják. Mi „csak” élveztük, olyan önfeladton, mintha magunk is szereplői lettünk volna. Talán azok is voltunk, együtt, egész Magyarország. S ez különösen illet felszabadulásunk ünnepéhez, ezért is olyan jó érzés, hogy így összehozott bennünket, mint egy óriási nagy családot a tévé.

Alfred Hitchcock neve nem ismeretlen a magyar mozikedvelő közönség körében. Tavaly épp a Manderley-ház asszonya című filmjét mutaták be — több évtized után — újból a mozikban. Aki olvasta Daphne Du Maurier regényét — a harmincas évek végének nagy bestsellerét —, esetleg látta is annak idején a belőle készült filmet, az talán még nagyobb várakozással ült be, mint aki csak egy Hitchcock-filmre váltott jegyet. Vajon a történet feszültsége, a sorozatos baljós dolgok, az egész fenyegető légkör, annyi év után is érezhető még? A hatás a régi-e? Az volt, négy évtized után is, pedig az említett, múltat kereső odafigyelés nem a legjobb nézési módszer, akadály lehet az élménynek. De itt szó sem volt erről. Más azonban egy sorozat, az életműből történt válogatás, mások a veszélyei; bár összképet nyújt, de pont ezért nem tudja kielégíteni a fölfokozott várakozást. Nem is tudhatja, mert gyengébb művek keverednek a kiválóakkal. Ez utóbbit képviselte a Madarak, ez a méltán világhíres alkotás, mely az előbb említett írónóvella alapján készült, s a fenyegetés, éri elhatárolt iskolapéldája. S milyen fokozatosan felépítve éri el a hatást, hogy válik egyre komorabbá a szárazkoztatónak induló szerelmi történet, és lesz csupa titokzatos-ság, melyre végül sem derül fény. Miért a madarak szinte tudatos támadása az emberek ellen? S ettől válik olyanná az egész, mint egy természeti csapás, tűnik oly ok nélkülinek, akár a rossz sors, amikor rászakad az emberre.

S ha már a Madarak-at említettem, érdekes volt a kései vetítés időpontjának bekonferálása, ugyanis azzal végződött, hogy a gyengébb idegzetűek talán jobb lenne, ha meg sem néznék. Nos, aki a borzalom ezt indokoló fajtáját várta, vagy megkönnyebbült, vagy rosszul járt. Annál inkább megkapta ugyanazon nap este 8 órakor a Nagyúri mesterség című második világháborús kémtörténetben előforduló kínzások során. Megérné egy külön elemzést: miért? Egy biztos; a sok és rejtőnemes kegyetlenségét produkáló századunk — szerencsére — nem tudta annyira eltompítani az emberi érzékenységet, hogy ne fájjon, ne riasszon vissza az embernek ember általi célatos és kíméletlen kínzása. Ehhez képest a madarak dühödt támadása csak a mesék borzalma idézte. Azt pedig a gyermekek is megrázkódtatás nélkül elviselik évezredek óta. Hasonló élvezettel, mint a felnőttek a krimi, amelyből szintén kiváló láthatunk a Mester régi munkái közül szombaton.

Vasárnap késő este pedig egy kalandos belső-ázsiai utazást tettünk egy kiváló előadás kapcsán. Mert annak felett meg, amint a Magyar tudósok sorozatban Ligeti Lajos akadémikus, a híres orientalista beszélt egy hosszú élet munkájáról. A keletkutató hazai kialakulásáról, a magyar nyelv és őshaza kereséséről, s a nagy elődök — Lóczi Lajos, Vámbéry, Körösi Csoma — hitéről, eredményeiről, s a mai napig folyó, céljában ugyan változóan átmélt munkáról. Minden tudományos hókuszpókusz nélkül, vonzón, egyszerűen, és hétköznapi, mindenki számára érthető nyelven. Magyarul.

Vass Márta

Sok látnivaló akadt a német nemzetiség kiállításán

Foto: Fazekas László

Mai műsor

KOSSUTH RÁDIÓ

- 8.27: Lukácsy Sándor Irodalom-történet műhelyében. (ism.)
- 8.57: Hanglémez MK.
- 9.00: Debussy: Metszetek.
- 9.30: Operariák.
- 9.44: Vízizene.
- 10.05: MR 10—14.
- 10.35: Pierre Boulez vezényel.
- 11.23: Dunántúli népdalkörök felvételéből.
- 11.42: Glemba (regény) XV/11. (ism.)
- 12.45: Törvénykönyv.
- 13.00: Egy éj Velencében (opera).
- 14.40: Élő világirodalom.
- 15.05: Az MRT szimfonikus zenekarának hangversenye.
- 15.33: Nyitnők.
- 16.05: Ha hinni tudnál (radiojáték).
- 17.05: Bevezetés a filozófiába.
- 17.35: Howarth: Három svájdal.
- 17.45: A Szabó család.
- 19.15: Népzenei feldolgozásokból.
- 19.50: A költészet hete.
- 20.19: Tudomány és gyakorlat.
- 20.49: Regi híres énekesek műsorából.

PETŐFI RÁDIÓ

- 8.05: Verbunkosok.
- 8.20: Tíz perc külpolitika. (ism.)
- 8.35: Tarsalgó.
- 10.00: Zenedelelőtt.
- 10.45: Láttuk, hallottuk.
- 12.25: Gyermek könyvespolca.
- 12.35: Melódiaköztél.
- 13.25: Látoszög.
- 13.30: Gyermekkorosok.
- 14.00: Operasiágerek.
- 14.35: Tánceznel köztél.
- 15.20: Könyvről könyvről.
- 15.30: Örökzöld dallamok.
- 16.35: Csúsforgalom.
- 18.00: Kamasz-panasz.
- 18.35: Operettfelvételekből.
- 18.55: Zenei Tükör.
- 19.35: Csak fiataloknak.
- 20.35: Magyar anekdotákénekes.
- 21.04: Nóták.
- 21.36: Vangelis összes lemeze.
- 23.20: A mai dzsessz.

III. MŰSOR

- 9.00: Bluesfelvételek.
- 9.45: Kamarazene.
- 10.20: Zenes játékokból.
- 11.05: Magyar művészek operafelvételeiből.

SZOLNOKI STÚDIÓ

- 11.40: Zenekari muzsika.
- 13.07: A magyar nyelv hete.
- 13.27: Az Amadeus vonósnyegyes felvételeiből.
- 14.51: Keiser: Croesus (opera).
- 16.45: Labirintus.
- 17.00: Kamarazene.
- 17.30: Külpolitikai areképesarok.
- 18.00: Durkó Zolt művelőiből.
- 18.30: Szerb-horvát nyelvű műsor.
- 19.05: Német nyelvű műsor.
- 19.35: Galsay Ervin operacékesével beszélget Boros Attila. (ism.)
- 20.42: Szimfonikus zene.
- 22.16: Borisz Godunov (opera).

TV, BUDAPEST, I. MŰSOR

- 8.00: Tévétorna. (ism.)
- 8.05: Iskolatévé: világnézet.

- 9.00: Francia nyelv.
- 9.15: Fizikai kísérletek.
- 9.25: Aki mer, az nyer. VII.
- 9.55: Ártatlan hazugságok (olasz film). (ism.)
- 15.00: Iskolatévé: pedagógusoknak ajánljuk.
- 15.35: Deltáeska.
- 15.50: Adni, kapni jó.
- 16.05: Magyar irodalom.
- 16.40: A mi emberünk (NDK tévéfilm). VII/2.
- 17.40: Kisfilm.
- 18.00: Színházati játsszunk. VI/5.
- 19.10: Tévétorna.
- 19.15: Esti mese.
- 19.30: Tv-híradó.
- 20.00: A Laurent család (NSZK tévéfilm). X/7.
- 20.55: Stúdió '84.
- 21.55: Népzene zenekarra.
- 22.00: Kockázat.
- 22.35: Tv-híradó 3.

II. MŰSOR

- 17.50: Csak gyerekeknek!
- 18.20: A sündisznó (svéd film).
- 18.50: Nicaragua — választások előtt (riportfilm).
- 19.20: Mozart: Ész-dúr divertimento.
- 20.00: Képmagnosok, figyelem!
- 20.30: Autó-motorsport.
- 20.50: Madeira, az Atlanti-óceán kertje (francia rövidfilm).
- 21.00: Tv-híradó 2.
- 21.20: Utazás Alcarriába (spanyol tévéfilm).

BUKAREST

- 15.25: Diákforum.
- 16.10: Szűnidei matiné.
- 20.00: Tv-híradó.
- 20.20: Gazdasági figyelő.
- 20.35: Népzene.
- 20.50: A hid. Tv-játék.
- 21.50: Nemzetközi tv-hírek.
- 22.15: Tv-híradó.

BELGRÁD, I. MŰSOR

- 16.40: Videodallak.
- 16.50: A neretvai csata.
- 17.00: Magyar nyelvű tv-napló.
- 17.10: Macva — művelődési adás.
- 17.40: Hírek.
- 17.45: A tarka autóbús — adás gyermekeknek.
- 18.15: Tv-naptár.
- 18.45: Könyvzenel adás.
- 19.15: Rajzfilm.
- 19.27: Ma este.
- 19.30: Tv-napló.
- 20.00: Belpolitikai adás.
- 20.45: Lottószórolás.
- 20.55: Conrack — játékfilm.
- 22.35: Tv-napló.

II. MŰSOR

- 18.15: Nyitott könyv.
- 18.45: Világnézet.
- 19.00: Népszerű-tudományos film.
- 19.27: Ma este.
- 19.30: Tv-napló.
- 20.00: Könyvzenel adás.
- 20.45: Nagyvásári tv-iroda.

- 20.50: A forradalom emlékművei — dokumentumadás.
 - 21.00: A szabadság útján.
 - 21.35: Zágrábi körkép.
 - 22.00: Dzsessznapok '83.
- ### SZÍNHÁZ
1984. április 10-én, kedden 15 órakor Békéscsabán: FEHÉR SZERECSEN Hőfőherke-bérlét
- 19 órakor Békéscsabán: AZ ARNYEK Arany János-bérlét
- 19 órakor Békéscsabán: AZ ARNYEK Móricz-bérlét
- 19 órakor Mezőberényben: BOLHA A FÜLBEN
- ### MOZI
- Békési Bátya, 4.kor: Tengerszem, 6 és 8.kor: Ady király katonát! Békéscsabai Szabadság: Az óriás. Békéscsabai Terv, fél 6.kor: A versenyző, fél 8.kor: Tú a szénakazalban. Gyulai Erkel, Cecilia 1—II. Gyulai Petőfi, Kincs, ami nincs. Orosházi Partizán, fél 4.kor: Honda-lovag, fél 8.kor: Forró vérű kísértet.